

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савет

MIŠLJENJE

po zahtjevu gospodarskog subjekta "NESTRO PETROL" a.d. Banja Luka

**Sarajevo,
rujan, 2013. godine**

Broj: 01-26-7-16-3-I/13
Sarajevo, 25.09.2013. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu za davanje mišljenja gospodarskog subjekta "NESTRO PETROL" a.d. Banja Luka, Kralja Alfonsa III br.9, 78000 Banja Luka, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine na 67. (šezdesetsedmoj) sjednici održanoj dana 25. rujna 2013. godine, donijelo je

MIŠLJENJE

Gospodarski subjekt "NESTRO PETROL" a.d. Banja Luka, Kralja Alfonsa III br.9, 78000 Banja Luka (u daljem tekstu: "NESTRO PETROL" ili Podnositelj zahtjeva), dana 28.08.2013. godine pod brojem: 01-26-7-16-I/13, podnio je Konkurencijskom vijeću Zahtjev za davanje mišljenja i preporuke (dalje u tekstu: Zahtjev), na prijedlog Ugovora o poslovno-tehničkoj suradnji (franšizingu) (dalje u tekstu: Ugovor), koji je sačinio gospodarski subjekt "NESTRO PETROL" i koji će vrijediti za sve potencijalne primatelje franšizinga na teritoriju Bosne i Hercegovine, a u svezi s Odlukom o grupnom izuzeću sporazuma između gospodarskih subjekata koji djeluju na različitim razinama proizvodnje odnosno distribucije (vertikalni sporazumi) ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06) (u daljem tekstu: Odluka).

Uvidom u podneseni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan, odnosno da nije preciziran i da nije dostavljen dokaz o uplati administrativne pristojbe, te je od Podnositelja zahtjeva, aktom broj: 01-26-7-16-1-I/13 od dana 29.08.2013. godine, tražena dopuna Zahtjeva u smislu članka 31. stavak (1) Zakona o konkurenciji (dalje u tekstu: Zakon).

Podnositelj zahtjeva je traženu dopunu Zahtjeva dostavio Konkurencijskom vijeću dana 05.09.2013. godine, podneskom broj: 01-26-7-16-2-I/13.

U Zahtjevu se traži mišljenje i preporuka na prijedlog Ugovora o franšizingu koji gospodarski subjekt "NESTRO PETROL" namjerava zaključiti sa potencijalnim primateljima franšizinga na teritoriju Bosne i Hercegovine, kao i mogućnosti primjene skupnog izuzeća, te eventualnih preporuka za izmjenu ili dopunu istog.

Podnositelj zahtjeva u bitnom navodi sljedeće:

- da je temeljna djelatnost gospodarskog subjekta "NESTRO PETROL" trgovina na malo motornim gorivima, a da se pored toga bavi i veleprodajom naftnih derivata;
- da gospodarski subjekt "NESTRO PETROL" planira proširiti svoje poslovanje u Bosni i Hercegovini putem franšizinga, koji će vrijediti za sve potencijalne primatelje u Bosni i Hercegovini, benzinske crpke koje će poslovati pod brendom "Nestro" po načelu "isti uvjeti za istovjetne transakcije", odnosno za sve primatelje franšizinga;
- da će primatelji franšizinga biti pravne osobe koje obavljaju djelatnost trgovine na malo motornim gorivima i da je dosadašnjom analizom potencijalnih primatelja franšizinga utvrđeno da će uvjeti predviđeni člankom 6. stavak 2. Odluke biti ispunjeni, odnosno da primatelji franšizinga neće imati ukupan godišnji prihod preko 4.000.000,00 KM, da nisu proizvođači naftnih derivata i da se bave samo trgovinom na malo naftnim derivatima;

- da gospodarski subjekt "NESTRO PETROL" traži mišljenje i preporuku da li se na Ugovor sukladno Odluci može primjeniti skupno izuzeće, da li se Odluka može primjeniti na ugovorni odnos dva gospodarska društva koja se bave maloprodajom naftnih derivata, te da li su određene odredbe Ugovora (čl.13., čl.28., čl.10. st.1., čl.29. st.3, čl.30, čl.34., čl.50. i čl.52.) usklađene sa odredbama Zakona i Odluke.

Konkurencijsko vijeće je na temelju analize dokumentacije i podataka iz Zahtjeva, prilikom izrade ovog mišljenja i preporuke uzelo u obzir sljedeće propise:

Članak 4. Zakona, koji definira zabranjene sporazume i koji glasi:

„(1) Zabranjeni su sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata (dalje u tekstu: sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na:

- a) izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uvjeta;*
- b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja;*
- c) podjelu tržišta ili izvora snabdjevanja;*
- d) primjenu različitih uvjeta za istovjetne transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u donosu na konkurenciju;*
- e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uvjetuje da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi s predmetom sporazuma.*

(2) Sporazumi zabranjeni sukladno stavku (1) ovog članka su ništavi.

(3) Sporazumi iz stavka (1) ovog članka nisu zabranjeni ako doprinose unaprjeđenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga unutar Bosne i Hercegovine, ili promociji tehničkog i gospodarskog razvoja, pri čemu potrošačima omogućavaju pravičan udjel koristi koja iz njih proizilazi, a koji:

- a) nameću samo ograničenja neophodna za postizanje ciljeva i*
- b) ne omogućavaju isključivanje konkurencije u bitnom dijelu predmetnih proizvoda i usluga."*

Članak 5. Zakona stavak (1), koji definira postupak stranaka u sporazumu, vezano za pojedinačno izuzeće od zabrane sporazuma i koji glasi:

"Konkurencijsko vijeće, na zahtjev jedne ili više stranak u sporazumu može donijeti rješenje o pojedinačnom izuzeću od zabrane sporazuma iz članka 4. stavak (1) ovog zakona, ako sporazum ispunjava uslove iz člana 4. stav (3) ovog zakona."

Članak 7. stavak (1) točka b) Zakona koji propisuje da će Konkurencijsko vijeće usvojiti skupna izuzeća od provedbi članka 4. stavak (3) Zakona na vertikalne sporazume, a posebno sporazume o isključivoj distribuciji, selektivnoj distribuciji, isključivoj kupovini i franšizi.

Članak 3. točka e) Odluke, kojom se propisuje mogućnost primjene skupnog izuzeća na vertikalne sporazume i definira sporazum o franšizingu, te glasi:

"Sporazum o franšizingu u kojem jedan gospodarski subjekt (davatelj franšize) daje drugom (primatelj franšize) u zamjenu za izravnu ili neizravnu financijsku naknadu pravo na iskorištavanje franšizinga, tj. paketa prava intelektualnog ili industrijskog vlasništva u svrhu proizvodnje i/ili prodaje određene vrste proizvoda ili pružanja usluga. Paket intelektualnog ili industrijskog vlasništva odnosi se na ime i zaštitni znak, robne žigove, know-how, modele, dizajn, autorska prava, tehnološko znanje ili patente koji će se koristiti za dalju prodaju proizvoda ili usluga koji su predmet sporazuma sa krajnjim potrošačima.

Sporazum o franšizingu ne primjenjuje se na sporazum o industrijskom (tehnološkom) franšizingu koji se odnosi na proizvodnju proizvoda ili na tehnološki proces u proizvodnji tih proizvoda."

Član 4. Odluke koji propisuje kada se skupno izuzeće primjenjuje na vertikalne sporazume i koji glasi:

"Skupno izuzeće se primjenjuje na vertikalne sporazume iz članka 3. ove Odluke ako ispunjavaju uvjete iz članka 4. stavak (3) Zakona."

Članak 5. Odluke koji propisuje određene uvjete vezane za skupno izuzeće vertikalnih sporazuma između gospodarskih subjekata i koji glasi:

"Skupno izuzeće, u smislu čl. 3. i 4. ove Odluke, primjenjuje se na vertikalne sporazume zaključene između udruga gospodarskih subjekata i njegovih članova, ili između takve udruge i njegovih dobavljača, isključivo ako se njegovi članovi bave maloprodajom i ako niti jedan pojedinačni član takve udruge, zajedno sa njegovim povezanim gospodarskim subjektima nema ukupni godišnji prihod veći od 4.000.000 KM."

Članak 6. Odluke koji propisuje uvjete vezane za skupno izuzeće vertikalnih sporazuma između gospodarskih subjekata koji su međusobno konkurenti i glasi:

"(1) Skupno izuzeće, u smislu čl. 3. i 4. ove Odluke, ne primjenjuje se na vertikalne sporazume zaključene između gospodarskih subjekata koji su međusobno konkurenti."

(2) Skupno izuzeće u smislu stavka (1) ovog članka, se primjenjuje na vertikalne sporazume zaključene između gospodarskih subjekata koji su međusobno konkurenti koji garantiraju jednaka prava i obveze svakoj od strana (nerecipročni vertikalni sporazumi), i ako :

a) kupac nema ukupni godišnji prihod veći od 4.000.000 KM, ili

b) je dobavljač ujedno proizvođač i distributer proizvoda, dok je kupac samo distributer proizvoda koji su predmet sporazuma, ali ne proizvodi konkurentne proizvode (iz sporazuma) ili

c) je dobavljač davatelj usluga na nekoliko razina trgovine, dok kupac daje konkurentne usluge na razini trgovine na kojoj kupuje usluge iz predmetnog sporazuma."

Konkurencijsko vijeće je primjenom navedenih odredbi, vezano za davanje predmetnog mišljenja i preporuke utvrdilo sljedeće:

- Odluka se može primjeniti na ugovorni odnos dva gospodarska društva koja se bave maloprodajom, samo u slučaju koji je predviđen člankom 5. Odluke.
- Da bi se skupno izuzeće shodno Odluci moglo primjeniti na predmetni Ugovor potrebno je da je isti na snazi da bi Konkurencijsko vijeće moglo provesti postupak sukladno članku 7. stavak (1) točka b) Zakona, ili da prije nego što dođe do zaključenja sporazuma podnositelj zahtjeva pokrene postupak pojedinačnog izuzeća sukladno članku 5. stavak (1) Zakona.
- Vezano za mišljenje o usklađenosti određenih odredbi Ugovora (čl.13., čl.28., čl.10. st.1., čl.29. st.3, čl.30, čl.34., čl.50. i čl.52.) sa odredbama Zakona i Odluke, Konkurencijsko vijeće smatra da se o navedenim odredbama može razmatrati samo u sklopu postupka po zahtjevu za pojedinačnim izuzećem.

Ovo mišljenje je dato isključivo na temelju podataka navedenih u Zahtjevu.

Predsjednica
Gordana Živković

Dostaviti:

- **Podnositelju zahtjeva**
- **u spis**
- **arhiv Konkurencijskog savjeta**